

естествено, не съм могли да останатъ безъ известно благотворно влияние върху самосъзнанието и духа на народнитѣ маси. Войнитѣ на Русия съ Турция, които даруваха националната независимостъ на гърците, румъните и сърбите, постепенното разлагане на турската държава, която, подхвърлена въчъ на контролъ отъ страна на просвѣтена Европа, бѣ изгубила възможността да се бори и бѣ подровена силно въ основитѣ на своето съществуване, и най-послѣ просвѣщението на българската младежь, за която, отъ първата половина на XIX вѣкъ, широко се разкриха вратата на рускитѣ учебни заведения — всичко това твърдо укрепи у народа вѣрата, че денътъ за окончателното строшаване на робскитѣ вериги е настъпилъ.

За нась българитѣ почна да се говори едва къмъ половината на XIX вѣкъ, когато възраждането ни е напрѣднало до толкозъ, щото вече сме могли да встѫпимъ въ борба съ фанариотитѣ за възстановяване националната ни църква. Слѣдъ двадесетгодишна упорита борба въ 1870 год. 28 февруарий, българитѣ успѣха да се сдобиятъ съ възстановена църква, призната отъ турцитѣ чрѣзъ единъ тържественъ султански ферманъ. Съ този актѣ е положена основата на новъ самостоятеленъ духовенъ животъ.

Прѣди това историческо събитие, ние сме свидѣтели, какъ сѫщиятъ тоя народъ, прѣситенъ вече отъ тежкото и позорно политическо робство, възстана отъ срѣщу своя завоевателъ съ громки протести, всрѣдъ потоци пролѣта кръвъ, да извоюва своите свещени права, свобода и политическа независимостъ...

Турската властъ, по начало, зарадъ „умиротворение“ въ държавата прибѣгва къмъ помощта на не-